

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Οικογενειακά Και Κληρονομικά Θέματα](#) > [Ιδιοκτησία Στον Γάμο Και Στο Σύμφωνο Συμβίωσης](#) > [Περιουσιακές Σχέσεις Των Καταχωρισμένων Συντρόφων](#) > [France](#)

Περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων

Περιεχόμενο που παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

Γαλλία

1 Υπάρχουν διαφορετικές μορφές σχέσεων «καταχωρισμένης συμβίωσης» στο εν λόγω κράτος μέλος; Εξηγήστε τις διαφορές μεταξύ των διαφόρων μορφών

Στη Γαλλία υπάρχει μόνο ένα είδος συμφώνου συμβίωσης: το αστικό σύμφωνο αλληλεγγύης (pacte civil de solidarité ή PACS). Στο άρθρο 515-1 του αστικού κώδικα ορίζεται ως «σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ δύο ενήλικων φυσικών προσώπων, του ίδιου ή διαφορετικού φύλου, για την οργάνωση της συμβίωσής τους».

Η καταχωρισμένη συμβίωση δημιουργεί περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συντρόφων και έναντι τρίτων. Οι εν λόγω σχέσεις είναι λιγότερο εκτεταμένες από αυτές του συστήματος ρύθμισης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, αφήνοντας περιθώρια στη βούληση των συντρόφων.

Οι εν λόγω περιουσιακές σχέσεις διέπονται από ένα σύνολο νομικών κανόνων που αφορούν τις εξουσίες, την κυριότητα επί των περιουσιακών στοιχείων και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συντρόφων κατά τη διάρκεια του PACS.

Οι σύντροφοι υπάγονται επίσης σε μια μορφή βασικού συστήματος (régime primaire) αναγκαστικού δικαίου, ανεξαρτήτως του περιουσιακού συστήματος που έχουν επιλέξει. Το άρθρο 515-4 του αστικού κώδικα ορίζει συναφώς ότι οι σύντροφοι υπέχουν αμοιβαία υποχρέωση συμβίωσης καθώς και αμοιβαίας υλικής βοήθειας και συνδρομής. Επιπλέον, οι σύντροφοι ευθύνονται κατά κανόνα αλληλεγγύως έναντι των τρίτων για τα χρέη που συνομολογεί ένας εξ αυτών για τις ανάγκες της καθημερινής ζωής τους.

2 Υπάρχει στο εν λόγω κράτος μέλος προβλεπόμενο από τον νόμο σύστημα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων; Τι προβλέπει; Σε ποιες μορφές σχέσης «καταχωρισμένης συμβίωσης» εφαρμόζεται;

Το γαλλικό δίκαιο παρέχει στους συντρόφους που έχουν συνάψει PACS τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ δύο περιουσιακών συστημάτων.

Αφενός, οι σύντροφοι μπορούν να επιλέξουν το σύστημα του κοινού δικαίου (απουσία ειδικής συμφωνίας), που συνεπάγεται περιουσιακή αυτοτέλεια με τεκμήριο συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου ελλείψει αποδείξεως του εναντίου. Ως εκ τούτου, κάθε σύντροφος διατηρεί το δικαίωμα διοίκησης, χρήσης και ελεύθερης διάθεσης των προσωπικών του περιουσιακών στοιχείων και παραμένει αποκλειστικά υπεύθυνος για τα προσωπικά του χρέη που γεννήθηκαν πριν ή κατά τη διάρκεια του συμφώνου (άρθρο 515-5 του αστικού κώδικα). Ένα περιουσιακό στοιχείο θα θεωρείται ότι ανήκει και στους δύο συντρόφους εξ αδιαιρέτου και ισομερώς, μόνον εφόσον αποδειχθεί ότι δεν αποτελεί ατομική περιουσία του ενός εξ αυτών.

Αφετέρου, οι σύντροφοι μπορούν να επιλέξουν ένα συμβατικό σύστημα εξ αδιαιρέτου συγκυριότητας των αποκτημάτων. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν, είτε από κοινού είτε χωριστά κατά τη διάρκεια του PACS, θεωρούνται ισομερώς κοινά (άρθρο 515-5-1 του αστικού κώδικα). Ωστόσο, ορισμένα περιουσιακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 515-5-2 του αστικού κώδικα παραμένουν στην αποκλειστική κυριότητα κάθε συντρόφου, όπως τα χρήματα που εισπράχθηκαν από κάθε σύντροφο μετά τη σύναψη του PACS και τα οποία δεν δαπανήθηκαν για την απόκτηση αγαθών, τα δημιουργούμενα περιουσιακά στοιχεία και τα παραρτήματά τους, τα περιουσιακά στοιχεία «προσωπικής φύσης», τα περιουσιακά στοιχεία ή τμήματα περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν με χρήματα που ανήκαν στον έναν από τους δύο συντρόφους πριν από την καταχώριση του αρχικού ή του τροποποιητικού συμφώνου, τα περιουσιακά στοιχεία ή τμήματα περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν με τα χρήματα δωρεάς ή κληρονομιάς και, τέλος, τα τμήματα περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν μέσω πλειστηριασμού του συνόλου ή μέρους περιουσιακού στοιχείου το οποίο ανήκε σε έναν από τους δύο συντρόφους στο πλαίσιο κοινωνίας συγκληρονόμων ή κατόπιν δωρεάς.

Προς υπόμνηση, υπάρχει μόνο ένα είδος συμφώνου συμβίωσης στη Γαλλία: το PACS.

3 Πώς μπορούν οι καταχωρισμένοι σύντροφοι να ρυθμίσουν τις περιουσιακές σχέσεις τους; Ποιες είναι οι τυπικές προϋποθέσεις στην περίπτωση αυτή;

Οι σύντροφοι μπορούν να συνάψουν PACS ενώπιον ληξιάρχου ή συμβολαιογράφου.

Το άρθρο 515-3 του αστικού κώδικα ορίζει ότι «τα πρόσωπα που συνάπτουν αστικό σύμφωνο αλληλεγγύης υποβάλλουν κοινή δήλωση ενώπιον του ληξιάρχου του δήμου στον οποίο καθορίζουν την κοινή τους κατοικία ή, σε περίπτωση σοβαρού κωλύματος καθορισμού αυτής, ενώπιον του ληξιάρχου του δήμου στον οποίο βρίσκεται η κατοικία ενός εκ των δύο μερών». Στο πλαίσιο αυτό, οι σύντροφοι καταθέτουν το σύμφωνο που έχουν συνάψει μεταξύ τους ενώπιον του ληξιάρχου.

Το PACS μπορεί επίσης να καταρτιστεί με συμβολαιογραφική πράξη· στην περίπτωση αυτή, ο συμβολαιογράφος που συντάσσει την πράξη λαμβάνει την κοινή δήλωση, προβαίνει στην καταχώριση του συμφώνου και φροντίζει για τη διεκπεραίωση των διατυπώσεων δημοσιότητας (άρθρο 515-3 πέμπτο εδάφιο του αστικού κώδικα).

Οι σύντροφοι μπορούν να επιλέξουν να υπαχθούν στο σύστημα εξ αδιαιρέτου συγκυριότητας των αποκτημάτων που προβλέπεται στο άρθρο 515-5-1 του αστικού κώδικα. Σε αντίθετη περίπτωση, θα υπαχθούν στο προβλεπόμενο από τον νόμο σύστημα της περιουσιακής αυτοτέλειας που προβλέπεται στο άρθρο 515-5 του αστικού κώδικα.

Κατά τη διάρκεια του PACS, οι σύντροφοι μπορούν να αποφασίσουν να τροποποιήσουν ή να αλλάξουν το σύστημα που διέπει τις περιουσιακές τους σχέσεις μέσω τροποποιητικού συμφώνου, που θα υπόκειται στις ίδιες διατυπώσεις δημοσιότητας με το αρχικό σύμφωνο. Για την καταχώρισή του, το εν λόγω τροποποιητικό σύμφωνο κατατίθεται ή υποβάλλεται στον ληξίαρχο ή στον συμβολαιογράφο που είχε συντάξει την αρχική πράξη (άρθρο 515-3 έκτο εδάφιο του αστικού κώδικα).

4 Υπάρχουν περιορισμοί στην ελευθερία καθορισμού των περιουσιακών σχέσεων;

Το σύστημα ρύθμισης των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων είναι, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο σύμφωνο, το σύστημα της περιουσιακής αυτοτέλειας. Ωστόσο, οι σύντροφοι μπορούν να επιλέξουν ρητά το σύστημα της εξ αδιαιρέτου συγκυριότητας των αποκτημάτων που προβλέπεται στο άρθρο 515-5-1 του αστικού κώδικα: «Οι σύντροφοι μπορούν, στο αρχικό σύμφωνο ή σε τροποποιητικό σύμφωνο, να επιλέξουν να υποβάλουν στο σύστημα της εξ αδιαιρέτου συγκυριότητας τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτούν, από κοινού ή χωριστά, από την ημερομηνία καταχώρισης των εν λόγω συμφώνων. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία θεωρούνται ισομερώς κοινά, χωρίς να είναι δυνατή η προσφυγή του ενός συντρόφου εναντίον του άλλου λόγω άνισης συμμετοχής.».

Ανεξάρτητα από το επιλεγμένο σύστημα, οι σύντροφοι υπάγονται επίσης σε ένα βασικό σύστημα (régime primaire) αναγκαστικού δικαίου που ορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν έναντι αλλήλων και έναντι τρίτων. Το άρθρο 515-4 του αστικού κώδικα ορίζει συναφώς ότι οι σύντροφοι υπέχουν αμοιβαία

υποχρέωση συμβίωσης καθώς και αμοιβαίας υλικής βοήθειας και συνδρομής. Επιπλέον, οι σύντροφοι ευθύνονται κατά κανόνα αλληλεγγύως έναντι των τρίτων για τα χρέη που συνομολογεί ένας εξ αυτών για τις ανάγκες της καθημερινής ζωής τους.

5 Ποιες είναι οι έννομες συνέπειες της λύσης ή της ακύρωσης της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων;

Το άρθρο 515-7 του αστικού κώδικα προβλέπει ότι το αστικό σύμφωνο αλληλεγγύης λύεται με τον θάνατο ενός εκ των συντρόφων ή με τον γάμο των συντρόφων ή ενός εξ αυτών. Στην περίπτωση αυτή, η λύση επέρχεται κατά την ημερομηνία του συμβάντος. Λύεται επίσης με κοινή δήλωση των συντρόφων ή με μονομερή δήλωση ενός εξ αυτών.

Η λύση του PACS επέρχεται, ως προς τις σχέσεις των συντρόφων μεταξύ τους, κατά την ημερομηνία της καταχώρισής του. Μπορεί να αντισταχθεί σε τρίτους από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των διατυπώσεων δημοσιότητας.

Η λύση ή η ακύρωση της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης συνεπάγεται την εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 515-7 δέκατο εδάφιο του αστικού κώδικα, εναπόκειται στους συντρόφους να προβούν στην εκκαθάριση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από το PACS. Μόνο ελλείψει συμφωνίας θα αποφασίσει ο δικαστής για τις περιουσιακές συνέπειες της λύσης.

Κάθε σύντροφος ανακτά τα προσωπικά περιουσιακά του στοιχεία.

Τα κοινά περιουσιακά στοιχεία μοιράζονται ισομερώς, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο σύμφωνο. Ωστόσο, τίποτα δεν εμποδίζει τους πρώην συντρόφους να παραμείνουν στο σύστημα της συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου.

Οι απαιτήσεις μεταξύ των συντρόφων διευθετούνται.

Οι διατάξεις σχετικά με τις απονομές κατά προτίμηση μέσω διανομής (άρθρα 831, 831-2, 832-3 και 832-4 του αστικού κώδικα) ισχύουν μεταξύ των συντρόφων.

6 Ποιες είναι οι συνέπειες του θανάτου ενός εκ των συντρόφων στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων;

Ο θάνατος ενός εκ των δύο συντρόφων έχει ως αποτέλεσμα τη λύση της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης την ημέρα του θανάτου και συνεπάγεται την εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων, σύμφωνα με τους ίδιους όρους που περιγράφονται ανωτέρω.

Ο επιζών σύντροφος δεν είναι νόμιμος κληρονόμος κατά το γαλλικό κληρονομικό δίκαιο. Μπορεί, ωστόσο, να οριστεί κληρονόμος με διαθήκη.

Ο επιζών σύντροφος μπορεί να επικαλεστεί δικαίωμα προσωρινής χρήσης για διάστημα ενός έτους του ακινήτου το οποίο αποτελούσε ουσιαστικά την κύρια κατοικία του κατά την ημερομηνία του θανάτου (σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 763 πρώτο και δεύτερο εδάφια).

Το εν λόγω δικαίωμα δεν αποτελεί, ωστόσο, δικαίωμα δημόσιας τάξης και ο θανών μπορεί να το αποκλείσει με διαθήκη.

Ο επιζών σύντροφος μπορεί επίσης να ζητήσει απονομή κατά προτίμηση της οικογενειακής στέγης, εάν ο θανών το όρισε ρητά στη διαθήκη του (άρθρο 515-6 δεύτερο εδάφιο του αστικού κώδικα).

7 Ποια αρχή είναι αρμόδια να αποφαινεται στις υποθέσεις που αφορούν τις

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΜΕΝΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΩΝ;

Αρμόδιος για τα ζητήματα συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου μεταξύ των συντρόφων του PACS ή των συμβιούντων είναι ο δικαστής γαμικών διαφορών (JAF) (νόμος 2009-506, της 12ης Μαΐου 2009, περί της απλούστευσης του δικαίου, διάταγμα 2009-1591, της 17ης Δεκεμβρίου 2009, σχετικά με τη διαδικασία ενώπιον του δικαστή γαμικών διαφορών σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου, εγκύκλιος CIV/10/10, της 16ης Ιουνίου 2010, για τις αρμοδιότητες του δικαστή γαμικών διαφορών σε ζητήματα εκκαθάρισης).

8 Ποιες είναι οι συνέπειες των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στις νομικές σχέσεις μεταξύ καταχωρισμένου συντρόφου και τρίτων;

Σύμφωνα με το άρθρο 515-4 δεύτερο εδάφιο του αστικού κώδικα, το οποίο εφαρμόζεται ανεξαρτήτως του περιουσιακού συστήματος που έχουν επιλέξει οι σύντροφοι, οι σύντροφοι ευθύνονται αλληλεγγύως έναντι των τρίτων για τα χρέη που συνομολογεί ένας εξ αυτών για τις ανάγκες της καθημερινής ζωής τους. Ωστόσο, η αλληλέγγυος ευθύνη δεν ισχύει για προδήλως υπερβολικές δαπάνες. Επίσης, δεν ισχύει, εάν δεν έχει προηγηθεί η συναίνεση και των δύο συντρόφων, για τις αγορές με δόσεις και για τα δάνεια, εκτός εάν τα τελευταία αφορούν μικρά ποσά που απαιτούνται για τις ανάγκες της καθημερινής ζωής και το συνολικό ύψος των ποσών αυτών, σε περίπτωση πληθώρας δανείων, δεν είναι προδήλως υπερβολικό σε σχέση με τον τρόπο ζωής του νοικοκυριού.

Σύμφωνα με το άρθρο 515-5 τρίτο εδάφιο του αστικού κώδικα, ο σύντροφος που έχει στην ατομική κατοχή του κινητό τεκμαίρεται, έναντι των καλόπιστων τρίτων, ότι έχει την εξουσία να προβεί μόνος του σε οποιαδήποτε πράξη διοίκησης, χρήσης ή διάθεσης του εν λόγω κινητού.

9 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας εκκαθάρισης των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, συμπεριλαμβανομένων του καταμερισμού, της διανομής και της ρευστοποίησης της περιουσίας, στο εν λόγω κράτος μέλος

Σύμφωνα με το άρθρο 515-7 δέκατο εδάφιο του αστικού κώδικα, κατά τη λύση του PACS, εναπόκειται στους συντρόφους να προβούν στην εκκαθάριση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από το PACS. Μόνο ελλείψει συμφωνίας θα αποφασίσει ο δικαστής για τις περιουσιακές συνέπειες της λύσης.

Η διανομή είναι είτε εκούσια είτε δικαστική. Στην περίπτωση εκούσιας διανομής, συνάπτεται συμφωνία διανομής μεταξύ των συντρόφων. Εάν αφορά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε καταχώριση στο κτηματολόγιο, λαμβάνει τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης. Εάν τα μέρη αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την εκκαθάριση ή τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων, λαμβάνει χώρα δικαστική διανομή. Ο δικαστής αποφαινεται επί των αιτημάτων διατήρησης της συγκυριότητας εξ αδιαιρέτου ή επιδίκασης κατά προτίμηση (άρθρο 831 του αστικού κώδικα).

Εάν οι σύντροφοι είχαν υπαχθεί στο περιουσιακό σύστημα του κοινού δικαίου, δηλαδή στο σύστημα της περιουσιακής αυτοτέλειας, όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία οι σύντροφοι μπόρεσαν να αποδείξουν ότι ανήκαν στην ατομική περιουσία του ενός ή του άλλου επιστρέφονται στον ιδιοκτήτη τους. Το ίδιο ισχύει και για τα ατομικά χρέη εκάστου των συντρόφων, τα οποία παραμένουν ατομικά. Αντιθέτως, τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν έχει αποδειχθεί ότι αποτελούν ατομική περιουσία ενός εκ των συντρόφων τεκμαίρονται κοινά και ανήκουν στον καθένα ισομερώς.

Εάν οι σύντροφοι είχαν επιλέξει συμβατικό σύστημα εξ αδιαιρέτου συγκυριότητας των αποκτημάτων, η ομάδα των κοινών περιουσιακών στοιχείων θεωρείται ότι ανήκει στον καθένα ισομερώς. Επομένως, η ομάδα των κοινών περιουσιακών στοιχείων θα διαιρεθεί ισομερώς μεταξύ των συντρόφων, με την επιφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων που παραμένουν ιδιοκτησία του καθενός (βλ. ανωτέρω και άρθρο 515-5-2 του αστικού κώδικα).

Οι διατάξεις σχετικά με τις απονομές κατά προτίμηση μέσω διανομής (άρθρα 831, 831-2, 832-3 και 832-4 του αστικού κώδικα) ισχύουν μεταξύ των συντρόφων.

10 Ποια είναι η διαδικασία και τα έγγραφα ή οι πληροφορίες που απαιτούνται κατά κανόνα για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Στο πλαίσιο εκούσιας διανομής που αφορά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε καταχώριση στο κτηματολόγιο (με άλλα λόγια, ακίνητα), η πράξη εκκαθάρισης-διανομής πρέπει υποχρεωτικά να περιβάλλεται τον συμβολαιογραφικό τύπο.

Πράγματι, το άρθρο 710-1 του αστικού κώδικα ορίζει ότι «για τους σκοπούς της καταχώρισης στο κτηματολόγιο, κάθε πράξη ή δικαίωμα πρέπει να απορρέει από πράξη που περιβάλλεται τον συμβολαιογραφικό τύπο, με τη σύμπραξη συμβολαιογράφου που ασκεί το επάγγελμα στη Γαλλία, από δικαστική απόφαση ή από δημόσιο έγγραφο που προέρχεται από διοικητική αρχή».

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 15/04/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα